

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. FELLESBESTEMMELSER	4
1.1 Arrangement.....	4
1.2 Deltagelse	6
1.3 Dommere	8
1.4 Opptreden, disiplinærforhold og klager	9
1.5 Dispensasjon.....	10
1.6 Prøvedommervervets etiske innhold	10
2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT.....	13
3. INSTRUKS FOR PRØVELEDER.....	14
4. REGLER FOR JAKTPRØVEGREN.....	15
5. ULIKE PRØVETYPEN	15
5.1 Åpen prøve (ÅP)	15
5.2 Småhundprøve (SP).....	15
5.3 Eliteprøve (EP).....	15
5.4 Internasjonal prøve.....	17
5.5 Rådyrrenhetsprøve (RR).....	17
6. GJENNOMFØRING AV PRØVEN	18
6.1 Generelt for alle prøvetyper (unntatt RR-prøve).....	18
6.2 Tidsperiode for avholdelse av prøver	18
6.3 Prøveterreng	18
6.4 Losdyr og begrensninger	19
6.5 Dommerkollegiet.....	19
6.6 Elever og aspiranter.....	19
7. BEDØMMELSE OG PREMIERING	19
7.1 Innledende bestemmelser	19
7.2 Konstatering av losdyr.....	20
7.3 Lostider og lospoeng	20
7.4 Avslutte eller midlertidig avbryte prøvedagen for den enkelte hund	20
7.5 Egenskapsbedømmelse.....	21
7.6 Tilleggs-poeng for konkurranser	25
7.7 Poengberegning og premiering	26
7.8 Tilleggsopplysninger	27
7.9 Tilleggsregistreringer	27
8. UTDANNINGSREGLER FOR DOMMERE.....	28
9. DOMMERAUTORISASJON	29
9.1 Autorisasjon og av-autorisering	29
9.2 Opprettholdelse av dommerautorisasjon	29
9.3 Regodkjenning	29
10. REGLER FOR BRUK AV PEILEUTSTYR	30
11. REGLER FOR DM OG NM.....	30
11.1 Distriktsmesterskap (DM)	30
11.2 Norgesmesterskap (NM)	31
Stikkordregister	33

1. FELLESBESTEMMELSER

FORMÅL:

Jaktprøvenes formål er å prøve drivende hunder og premiere de egenskaper en vil bygge på i avlsarbeidet for å få frem hunder som er tilpasset vår jakt og jaktkultur.

1.1 ARRANGEMENT

1.1.1 Generelt

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), klubb/forbund som er medlem av NKK eller tilsluttet forbund som er medlem av NKK, klubb/forbund som har samarbeidsavtale med NKK eller sammenslutninger av disse.

Klubber tilsluttet NHKF eller samarbeidende klubber, dog ikke NHKF-tilsluttede raseringer, kan søke om å holde lukket prøve for den rase/de raser som NHKF har raseansvar for.

1.1.2 Søknad om å avholde prøve

De til enhver tid gjeldende søknadsrutiner og søknadsfrister slik de er offentliggjort på www.nkk.no må følges. NHKF koordinerer og fastsetter terminlista.

Det må anføres startgebyr, losdyr og eventuelle krav angående bufe-/rådyrrenhet. Arrangøren skal før prøven informere om antall plasser som er reservert for eventuelle konkurranser som inngår, og det skal framgå i terminlista. Terminlisten godkjennes av Hovedstyret i NKK eller den Hovedstyret har bemyndiget og som offentliggjøres på www.nkk.no. Alle klubber som arrangerer prøver pålegges også å søke om RR-prøve. Konkurranser som skal inngå i prøver med fast dato, må bekjentgjøres i terminlista-

1.1.3 Prøvedokumenter

Prøvedokumenter hentes fra NKKs nettsider. Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes NKK 4 uker før prøven for klarering. Ved bruk av utenlandsk dommer må det oppnevnes norsk NKK-representant. Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK de rapporter som er beskrevet i prøvedokumentene som er hentet fra NKKs nettsider. Innen samme frist skal data fra jaktprøveprotokoll legges inn i DogWeb Arra og sendes NKK.

Resultatliste og kritikkskjema må inneholde korrekte opplysninger. Dersom det blir endringer må resultatliste og kritikkskjema korrigeres.

Kritikkene, skogsprotokollene og et eksemplar av resultatlistene må arrangøren oppbevare i minst ett år.

1.1.4 Ledelse av prøven

NKKs representant og vararepresentant oppnevnes av arrangerende klubb. NKKs representant er prøvens høyeste myndighet hva angår tolkning av reglene. Arrangøren oppnevner også prøvens leder og varaleder, som er høyeste myndighet på alle andre områder enn tolking av regelverket. Prøvens leder og NKKs representant/vararepresentant kan ikke være samme person. NKKs representant skal være tilstede alle prøvedager ved ordinære/samlede prøver. NKKs representants myndighet og plikter fremkommer av egen instruks Det må påses at dommer ikke får hund til bedømmelse som er i eget eie, av eget

oppdrett, avkom etter egen hund, hund som eies av nærmeste familie (samboer, ektefelle, foreldre, søsken eller barn), eller en hund som dommer i vesentlig grad har jaktrent.

Prøveleder og NKK-representant skal velges før den aktuelle prøven starter. Dette gjelder også ÅP-separat og RR-prøver. Prøveledelsen fastsetter de nødvendige administrative regler innenfor rammen av prøvereglene, bl.a. dagsprogram, slippetid, o.l. Prøveledelsen er ansvarlig for at prøven ikke er i strid med viltloven eller andre offentlige regler og bestemmelser.

Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorterer under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere.

Prøvens dommere og funksjonærer skal motta sine instruksjoner fra prøvens leder og utføre oppgaven på en forsvarlig måte slik at prøven kan gå etter det fastsatte program.

1.1.5 Overtegning

Dersom en prøve er overtegnet, rangeres hundene etter følgende kriterier:

Ved ÅP separat og RR:

1. Hundene rangeres etter påmeldingstidspunkt.

Ved ÅP samlet:

1. Yngre går foran eldre.

Ved småhundprøve (SP):

1. Norskeide hunder som på prøve mangler en 1. premie SP for å oppnå NJ(D)CH.
2. Hunder som har oppnådd 1. premie på jaktprøve, herunder NJ(D)CH og utenlandskeid J(D)CH.
3. Hunder som har oppnådd 2. premie på jaktprøve.
4. Hunder som har oppnådd 3. premie på jaktprøve.
5. Øvrige hunder.

Ved eliteprøve (EP):

1. Norskeide hunder som på prøve mangler 1. premie EP for å oppnå NJ(D)CH.
2. Utenlandskeide J(D)CH som mangler 1. premie EP for å bli NJ(D)CH.
3. Hunder som er NJ(D)CH.

Utenlandskeide hunder som ikke er J(D)CH er ikke kvalifisert til å starte på EP.

Må hunder prioriteres innen de respektive punkter, går yngre hunder foran eldre. Mellom hunder som konkurrerer om siste plassen og er på dagen like gamle, foretas loddtrekning.

Unntak for alle prøvetyper:

Til landskamper, rasemesterskap, klubbkonkurranser o.l. kan hundene eventuelt tas ut etter andre kriterier enn fastsatt i jaktprøvereglene, men på EP må hunden ha oppnådd minimum én 1. ÅP på hare for å få starte (se 5.3). Arrangeres slike konkurranser sammen med annen terminfestet prøve, har de konkurrerende (landskamp, rasemesterskap etc.) hunder fortrinnsrett. Arrangøren skal før prøven informere om antall plasser som er reservert for den konkurransen som inngår, og det skal framgå i terminlista.

For prøver med deltakerbegrensning gjelder følgende:

1. Ved uttak til prøve teller alle prøveresultater oppnådd før påmeldingsfristen. Dette gjelder også innstilling til premiering når den er behandlet av dommerkollegiet. For innstilling til premiering på ÅP separat og RR-prøve er det tilstrekkelig at den er godkjent av prøveleder og NKKs representant. Da må eget skjema (ligger på NKKFs hjemmeside) for innstilling til premiering fylles ut og sendes arrangøren.

Tildeles en hund T eller G etter en påmeldingsfrist utløp, kan det forårsake at hunden ikke er berettiget til å starte.

Rett til deltakelse under prøver som er tildelt CACIT.

Hund får ikke delta om:

- a) den eies av prøveleder/NKK rep. eller fungerende dommer, eller noen i deres husstand.
- b) den har vært i eie, ført på prøve eller vært personlig trent av prøveleder/NKK rep. eller fungerende dommer, eller noen i deres husstand under de seneste seks - 6 - månedene.
- c) antallet startende hunder får begrenses, noe som skal opplyses i annonseringen av prøven.

Ved evt. overtegning skal jaktprøvereglenes pkt.4.2 benyttes for respektive EP og SP.

1.1.6 Avlysning av prøven

Prøvens leder kan i samråd med NKKs representant avlyse, utsette eller avbryte prøven dersom forholdene er slik at det er uforsvarlig å gjennomføre prøven. Dommer kan avslutte eller utsette bedømmingen når forholdene vurderes slik at det er uforsvarlig å fortsette, men først etter å ha konferert med NKKs representant.

Avlysning av prøve pga. ingen eller så få påmeldte at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene tas til etterretning. Arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub en detaljert redegjørelse om forholdet og vedlegge tilstrekkelig dokumentasjon på de faktiske forhold. Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte. Arrangøren må nøye vurdere om det er grunnlag for å søke om tilsvarende arrangement neste år.

For øvrig plikter arrangør å avholde terminfestede arrangementer, og brudd på denne plikten kan det reageres mot etter NKKs lover kap. 7-3 i.

1.1.7 Godkjenning av prøven

Dersom arrangementet er gjennomført i henhold til regelverket og aktivitetsavgiften er betalt, skal prøven anerkjennes av NKK. Resultatene er tellende når prøven er anerkjent.

1.2 DELTAGELSE

1.2.1 Hunder

Rett til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK. Hunder med norsk eier som er registrert i utenlandsk register må omregistreres til NKKs register før påmelding. Ved omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige registreringsnummeret. Hunder som er fratatt retten til å delta på prøver av NKK eller samarbeidende utenlandsk kennelklubb, har ikke rett til å starte så lenge utelukkelsen varer.

Alle hunder må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer. Det er forbudt å starte med hund som har fått øre og /eller hale kupert. Hunder med amputert hale kan starte

dersom NKK har utstedt startbevis. NKK utferdiger startbevis når det sendes inn veterinærattest som fyller kravene i kuperingsforskriften. Naturlig stumphale: Det vises til NKUs til enhver tid gjeldende liste over raser med naturlig stumphale.

1.2.2 Helsestatus

Hunden må være vaksinert etter de til enhver tid gjeldende regler for vaksinerings, se om dette på www.nkk.no. Vaksinasjonsattest utstedt av veterinær må medbringes til prøven og fremvises på oppfordring til arrangør.

Hund kan ikke delta dersom den er mer enn 28 dager drektig eller har valper under 56 dager. For øvrig gjelder dyrevelferdslovens §26 som regulerer eier og førers ansvar for hunders helse under konkurranser. Dersom hundefører ønsker å anvende sokker på sin hund, så er det anledning til det.

1.2.3 Førere

Retten til å delta har enhver som av NKK eller NKKs medlemsklubber ikke er fratatt denne rett. Fører som er fratatt retten til å delta på prøve i sitt hjemland av kennelklubb NKK samarbeider med, kan heller ikke starte på prøve i Norge så lenge utelukkelsen varer.

1.2.4 Påmelding og påmeldingsavgift

All påmelding er bindende. Påmelding som ikke er korrekt, mangler opplysninger eller kommer for sent har arrangør rett til å avvise. Deltaker som ikke er medlem av en av NKKs medlemsklubber, samarbeidende klubber eller kennelklubb NKK samarbeider med, skal betale dobbel påmeldingsavgift.

Påmelding skjer enten via web eller ved å sende inn utfylt påmeldingsskjema til arrangørklubb ihht gjeldene retningslinjer fra NKK/NHKF.

Dersom det ikke benyttes web-påmelding, skal påmeldingsavgift være betalt senest den dagen fristen utløper. Kopi av registreringsbevis og vaksinasjonsattest skal vedlegges.

Dersom anledningen byr seg til å gjennomføre en RR-prøve på en vanlig prøve, kan eier melde på RR-prøven i etterkant av prøvedagen.

1.2.5 Ansvar og tilbakebetaling av påmeldingsavgift

Påmeldingsavgiften betales tilbake hvis:

- Påmeldingen ikke godtas
- Ved forfall legitimert ved veterinærattest.
- Hundefører blir syk, men det er da opp til arrangøren om legeattest skal kreves.

Prøvedeltaker som ikke starter sin hund på prøve den er påmeldt til må snarest fremlegge dokumentasjon med gyldig grunn for arrangøren. Standpunkt til begrunnelsen tas av prøveleder og NKKs representant. Skade eller løpetid dokumentert fra veterinær er rettmessig uteblivelsesgrunn. Likeså om hundefører blir syk, men det er da opp til prøveledelsen om legeattest skal kreves. Blir uteblivelsesgrunnen ikke godkjent, skal hunden tildeles T (trukket). Blir uteblivelsesgrunnen godkjent, skal hunden tildeles IS (ikke startet) og påmeldingsavgift refunderes dersom arrangør blir orientert om uteblivelsen før arrangementet. Dersom hunden tildeles T eller A (akutt/alvorlig skade) under prøvedagen, tilbakebetales ikke påmeldingsavgiften.

Utover tilbakebetaling av påmeldingsavgiften har arrangør ikke ansvar for tap eller skade.

Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder eller eier/fører som avvises eller utestenges under prøven.

Eieren og den som disponerer hunden er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder. NKK, arrangør, dommer, NKK representanten eller andre som medvirker ved arrangementet har ikke ansvar for tap eller skade ut over tilbakebetaling av startkontingenten.

1.2.6 Avvisning av hund

Påviselig syke/skadede hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Arrangøren kan bestemme at løpske tisper får delta på prøven. Den løpske tisper får da ikke adgang til prøveplassen før prøvens leder har gitt sin tillatelse til dette.

1.2.7 Utestengelse av hund

Hund som i noe tilfelle under prøven opptrer ulempeleg, f. eks. jager bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utestenges fra prøven og gis midlertidig utestengelse fra NKK-arrangementer inntil saken er ferdig behandlet.

På prøver hvor det kreves sauerenhetsbevis skal originalen av dette medbringes i felt. Dersom en hund jager sau skal dommer inndra sauerenhetsbeviset og dommer skal rapportere alvorlige konflikter mellom sau og hund.

Ved utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport, som sendes til NKK første virkedag etter prøven. NKK kan etter vurdering av det intrufne forhold nekte hund deltakelse på prøver for kortere eller lengre tid. Forhold i prøveområdet kan av tilstedeværende rapporteres til dommer, prøveledelse eller NKKs representant innen prøvens utløp.

1.2.8 Doping – kunstig stimulering

NKKs til enhver tid gjeldende antidoping regler skal følges.

1.3 DOMMERE

1.3.1 Oppnevning av dommere

Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes dommere med autorisasjon for prøvetypen. Hvis oppnevnt dommer får forfall, må ny autorisert dommer skaffes.

1.3.2 Dommerfordeling og terrengfordeling

Prøveledelsen fordeler dommere og terreng.

1.3.3 Dommere og dommeroppgaver

Dommerens integritet må ikke trekkes i tvil. Integritet er ikke bare å vite seg selv som uavhengig, men også at andre føler det. Dommerens objektivitet er den viktigste grunnpilar i all hundebedømmelse. Spørsmål om inhabilitet utover dette avgjøres i hvert enkelt tilfelle av prøveleder i samråd med NKKs representant. Dommeren har også selv et ansvar for å ivareta sin habilitet. På ÅP samlet, ”flerdagers” SP og spredt EP kan hund tilhørende fungerende dommer starte, men kun da på siste dag/dager. Dommer kan følgelig ikke dømme etter at han/hun først har startet/ført hund på slike prøver.

På ÅP separat og RR-prøve gjelder ikke tilsvarende begrensninger for når fungerende dommer kan dømme eller starte/føre hund.

Dommeren skal påse at prøven gjennomføres etter prøvereglene og arrangørens forskrifter. Dommeren skal sørge for at hundefører og eventuelle andre får nødvendig informasjon og rettledning, og at hunden gis mulighet til å yte sitt beste.

Bedømmelsen skal slutføres ved at alle aktuelle protokoller/skjemaer fylles ut.

Dommer med minst 3 års dommerpraksis plikter ved behov å ta med elev/aspirant.

Ved SP, ÅP samlet og EP leverer dommeren utfylt jaktprøveprotokoll og skogsprotokoll for sin prøvehund til prøveleder før dommermøtet. Ved ÅP separat og RR skal nevnte protokoller leveres/sendes senest 3 dager etter prøvedagen.

1.4 OPPTREDEN, DISIPLINÆRFORHOLD OG KLAGER

1.4.1 Opptreden og disiplinærforhold

Fører skal følge prøvereglene, opptre sportslig og på en måte som ikke skader hundesporten eller dens anseelse under og i forbindelse med prøven. Også før og etter prøven skal deltakere og tilskuere opptre slik at prøvearrangørens interesser ikke blir skadelidende. Hardhendt avstraffelse av hund er forbudt. Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse.

Deltakere og tilskuere skal rette seg etter anvisning fra dommer og prøveledelsen. Deltaker skal respektere dommerens avgjørelser. Retten til å klage på avgjørelser er regulert i punkt 1.4.2. Usportslig opptreden i forbindelse med dommerens beslutninger er ikke tillatt.

Brudd på regler, eller anvisninger fra dommer/prøveledelsen, kan medføre advarsel eventuelt bortvisning. Dommer og prøveleder som observerer alvorlige forseelser plikter å rapportere disse til NKK representanten innen prøvens avslutning. Disiplinære forhold i forbindelse med prøven kan også av enhver tilstedeværende rapporteres til dommer, prøveledelse eller NKKs representant innen prøvens utløp. NKK representanten omtaler brudd på jaktprøveregelverket i sin rapport til NKK som eventuelt fastsetter en reaksjon. For øvrig gjelder NKKs lover kapittel 7.

Dersom en arrangør ved prøveleder/NKK-representant finner grunnlag for å utferdige klage på en deltaker som gjør seg skyldig i enten regelbrudd eller uakseptabel opptreden, så skal dette gjøres rede for i prøverapportene. Avhengig av hvilken form for regelbrudd eller overtramp som prøveledelsen påpeker, kan ulike reaksjoner hjemlet i NKKs lover, kapittel 7, komme til å bli gitt. Slike saker skal i tillegg til anførsler i prøverapportene også sendes til NHKF som vurderer den videre saksbehandling.

1.4.2 Klager

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages. Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene kan innlevere skriftlig klage til NKKs representant før dommermøtet avsluttes. NKKs representant behandler klagen på stedet (gjelder EP, ÅP samlet og SP). Dersom en deltaker på ÅP separat eller RR-prøve under prøvedagen mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, sendes klagen umiddelbart til NKKs representant som sammen med prøveleder straks behandler saken.

Gjelder saken forhold som deltaker ikke kunne vite om før dommermøtet, sendes klagen til NKKs representant senest 1 uke etter at avgjørelser i dommermøtet er bekjentgjort for fører eller hundeeier.

Avgjørelsen i en klagesak kan appelleres til NKKs Jakthundkomite innen 1 uke etter at klager ble kjent med avgjørelsen. Det skal vedlegges et klagegebyr, som til enhver tid er lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKKs utstillinger. Gebyret tilbakebetales hvis klagen tas til følge.

1.5 DISPENSASJON

NKKs Hovedstyre/NKKs Jakthundkomité kan når særlige omstendigheter gjør det påkrevet dispensere fra disse regler generelt eller i enkelttilfeller.

1.6 PRØVEDOMMERVERVETS ETISKE INNHOLD

Etikk

Etikk er teorien om hva som oppfattes som riktig og galt blant en gruppe mennesker. Forskjellige grupper kan ha forskjellig oppfatning av hva som er god og dårlig etikk. Når det gjelder etikk i dommersammenheng bør det være enighet om hvilke prinsipp som legges til grunn for utøvelsen av dommervervet. Retningslinjene gjelder for samtlige prøvedommere og på samtlige arrangement arrangert av samarbeidende klubber tilsluttet NKK, samt i andre sammenhenger hvor vedkommende kan bli assosiert med sin dommerstatus. Etikk er ikke det samme som regelverk. Det er flere lov- og regelverk som regulerer dommers plikter og rettigheter i NKK.

Dommerens oppgaver

Dommeren er gjennom sine vurderinger av hundenes egenskaper viktige premissleverandører for den systematiske avl som foregår i regi av NKK, NKKs medlemsklubber og oppdrettere i de enkelte rasene. Dommerens objektivitet og integritet må aldri kunne trekkes i tvil. Det er derfor viktig at de formelle kravene til integritet er oppfylt, at dommer er objektiv og uavhengig, samt at alle deltakere opplever en rettskaffen dommeroppførsel.

Under bedømming av hundene skal dommeren ha sin oppmerksomhet rettet mot hundene og deres prestasjoner. Dommer har ansvar for å være konsentrert om oppgaven og skal yte en så god prestasjon som mulig. Dette innebærer at dommeren må være i god form og fremstå presentabel. Unødvendig fokus på eventuelle meddommere, mobiltelefoner og andre distraksjoner sår tvil om dommerens fokus og må ikke forekomme. Dommer plikter å holde seg oppdatert på alle regelverksendringer. Videre må dommer delta på dommerkonferanser, og har en selvstendig plikt til å gjøre seg kjent med signaler og regelverkstolkninger fra disse.

Forholdet til Norsk Kennel Klub

Prøvedommere bosatt i Norge autoriseres av NKK. Opptak som dommerkandidat skjer etter en vurdering av personlige og faglige egenskaper. Autorisasjonen krever god faglig progresjon i tillegg til at det ikke avdekkes personlige egenskaper uforenlig med dommergjerningen under utdanningsperioden. En dommer må opptre slik at vedkommende holder det etiske nivået et fremtredende verv som dommer krever. Dette gjelder så vel eget hundehold som i hundesporten for øvrig. En dommer må være sin oppførsel bevisst ikke bare i dommerrollen, men også som deltaker, tilskuer, arrangør og i andre sammenhenger hvor dommerens opptreden og utsagn blir vurdert. Det er uforenlig med dommervervet ikke å fremstå upartisk og objektiv. Dokumenteres en slik oppførsel skal vedkommende dommers

autorisasjon tas opp til vurdering. Derfor skal det ikke kunne stilles spørsmålstegn ved dommerens moralske vandel i tilknytning til hundesporten eller dommerens eget hundehold. NKK støtter sine dommere, og det forventes samme lojalitet overfor NKK fra dommerne.

Forholdet til arrangør

Dommere og arrangør skal innledningsvis også avtale reiseomkostninger, innkvartering, bespisning, ankomst- og avreisedato og andre praktiske detaljer. Dommer må ikke gi avbud til avtalte dommeroppdrag uten at det foreligger tungtveiende velferdsgrunner. En dommer er arrangørens gjest og representerer NKK under hele prøven. Dommeren skal opptre høflig og bidra til et trivelig arrangement.

Bedømmelse og forholdet til deltaker

Fra det øyeblikket dommeren ankommer arrangøravdeling er denne å betrakte som en representant for NKK. Det påligger derfor dommeren å opptre korrekt og høflig, møte presentabel, uthvilt og i god form. Dette gjelder så lenge dommeroppdraget varer. Før prøven starter skal dommer presentere seg og eventuelle dommerkandidater, og redegjøre for hvordan dagen er tenkt, med mindre dette er overlatt til prøveleder. Dommeren skal være positiv og holde konsentrasjonen gjennom hele dagen og ovenfor alle hunder. Dommer bedømmer utelukkende det vedkommende observerer, og skal ikke ta hensyn til hundens bakgrunn, tidligere meritter, oppdrett eller hvem som fører eller eier hunden.

Alle deltakere skal behandles likt. Dommer kan veilede fører dersom dette ikke påvirker hundens prestasjoner direkte. Dommer skal ikke henvende seg til deltaker med direkte spørsmål om hundens avstamning, tidligere premiering eller annet som kan indikere utenforliggende hensyn ved bedømmelsen.

Etter at prøven er avsluttet skal dommer gi en orientering til fører om prestasjonen slik det er beskrevet i regelverket for hver prøveform. Etter en slik redegjørelse kan dommer besvare spørsmål som klargjør dommerens syn. En diskusjon med fører, eller at fører fremfører sine synspunkter skal ikke forekomme. Prøvedeltaker har ved å melde på sin hund bedt om dommerens vurdering, og det forventes at deltaker respekterer denne. Prøvedeltaker som viser en utilbørlig opptreden under prøvedagen, klandrer eller demonstrerer mot dommerens avgjørelser, kan av dommer gis advarsel eller bortvises fra området. Det er opp til dommer å vurdere om det skal skrives rapport på vedkommende slik det er beskrevet i regelverket for hver prøveform.

Forholdet til NKK representant

På alle prøver er det oppnevnt en NKK representant som er prøvens høyeste myndighet hva angår regelverkstolkning. NKK representanten skal gjennomgå prøvens papirer og innstille prøven til godkjenning. NKK representantens oppgaver og myndighetsområde er beskrevet i «Instruks for NKKs representant». Dommer, prøveledelse og NKK representant må sammen bidra til et best mulig arrangement både faglig og sosialt ved et samarbeid med respekt for hverandres oppgaver og synspunkter. NKKs representant må respekteres, også i de tilfeller der denne har en klart svakere faglig bakgrunn enn dommeren. Et positivt samarbeid kan hjelpe alle parter til å oppnå et godt resultat.

Forholdet til andre dommere

Dommere skal opptre med absolutt lojalitet ovenfor andre dommere. Som tilskuer må en dommer derfor aldri snakke nedsettende om en fungerende dommer selv om vedkommende er uenig i bedømmelsen. I slike tilfeller kan dette tas ved anledning på tomannshånd med

fungerende dommer, og da i den hensikt å bidra til en positiv faglig videreutvikling. Som dommer blir man vurdert til å ha spesielt god kunnskap om hund. Man må derfor ikke uttale seg negativt om hunders prestasjoner når en selv går som deltaker. Dommere kan tolke hunders arbeid forskjellig, derfor skal fungerende dommers integritet alltid respekteres.

Dommerkandidater

Dommer som har med seg dommerkandidat (elev/aspirant) har en viktig funksjon. Rettledning, opplæring og evaluering skal skje etter de retningslinjer som er utarbeidet for dette i den enkelte prøveform. Dersom fungerende dommer er i tvil om kandidatens prestasjoner holder forventet nivå er det bedre å underkjenne kandidatarbeidet, da dette vil medføre at kandidaten må ta et ekstra arbeid og vil da lære mer før en eventuell autorisasjon. Dommerkandidater bør gå for dommere de ikke har et for nært forhold til.

Sosiale medier

Ved bruk av sosiale medier skal dommere være bevisst sin posisjon og status som dommer. For å opprettholde objektivitet må dommer vurdere om man i det hele tatt skal skrive noe om hunders prestasjoner, uavhengig om de er gode eller dårlige. Det er en selvfølge at man ikke skriver om eller kommenterer en dommerkollegas dømming. NKKs regelverk for nettvett må leses og praktiseres.

2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT

- 2.1** NKKs representant og vararepresentant oppnevnes av arrangerende klubb. NKKs representant må være autorisert dommer med minst tre års praksis.
- 2.2** Representanten må være til stede alle prøvedager med unntak av RR-prøver, ÅP-separat, spredt EP og SP over flere dager. Representanten kan dømme hvis det er behov for det. NKKs representant kan ikke delta med hund på prøven, med unntak på RR-prøve og ÅP-separat. Han/hun skal så langt det er mulig delta i forberedelsene til prøven, også ved uttak av hundene, samt overvære trekking av hunder og tildeling av terreng.
- 2.3** NKKs representant skal fortløpende gjennomgå dommerkritikkene fra dagens prøve, og spesielt kontrollere at disse er fullstendig utfylt og i samsvar med dommerens redogjørelse. Ved uklarhet og tvilstilfeller tar NKKs representant dette opp på stedet med vedkommende dommer. Premiegrad kan eventuelt endres på stedet, forutsatt at feil bruk og/eller fortolkning av prøvereglene kan påpekes. Etter dommerkollegiets behandling kan premiegrad ikke endres, med mindre det i etterkant blir påvist formelle feil.
- 2.4** For å unngå problemer etter at prøven er avholdt, skal NKKs representant så langt som mulig benytte tiden under prøven til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser, og om mulig avklare disse på stedet, i samråd med prøvens leder.
- 2.5** NKKs representant skal ta imot klager hvorpå han/hun i samarbeid med prøveleder behandler saken.
- 2.6** Når prøven er avsluttet, skal NKKs representant sammen med prøvens leder gå gjennom prøvens dokumenter.
- 2.7** Hvis det fungerer aspiranter ved prøven, skal NKKs representant overvære og delta i behandlingen av disses arbeider sammen med de aktuelle dommere.
- 2.8** NKKs representant skal bistå prøveleder ved uttak av dommere som skal ha med aspiranter. NKKs representant og prøveleder kan ikke gå med aspirant, men de kan ha elev.

3. INSTRUKS FOR PRØVELEDER

- 3.1** Prøveleder med vararepresentant og prøvekomiteen oppnevnes av prøvearrangør. Begge må være autoriserte dommere med minst 3 års dommerpraksis.
- 3.2** Prøvekomiteen har det overordnede ansvar for prøven fra søknad om avholdelse av prøve er godkjent i NKK, og til prøven er anerkjent i NKK.
- 3.3** Prøvelederen skal delta aktivt i planleggingen av prøven og må sikre seg at dommerne oppfyller prøvereglenes krav. Han/hun har også det overordnede ansvar for at det foreligger avtale om bruk av terrengene, samt for å informere alle berørte parter om prøven.
- 3.4** Prøvelederen og vararepresentanten kan ikke delta med hund, med unntak på RR-prøve og ÅP separat.
- 3.5** Prøvelederen skal, sammen med NKKs representant og vedkommende dommer, vurdere elev- (når det gjøres under jaktprøve) og aspirantarbeider og fylle ut elevens/aspirantens utdanningskort og evt. innstille til autorisasjon.
- 3.6** Prøvelederen skal lede dommermøtet. Sammen med NKKs representant skal han/hun se til at jaktprøveprotokollene er fullstendig utfylt og i samsvar med dommerens redegjørelse.
- 3.7** Prøvelederen og vararepresentanten kan ikke gå med aspirant, men de kan ha elev.
- 3.8** Etter prøven lager prøvelederen egen rapport om prøvens formelle gjennomføring. Rapporten skal inneholde dommerliste og eventuelle klager behandlet i dommermøtet, inklusive avstemningsresultat. Rapporten vedlegges prøvens øvrige dokumenter.
- 3.9** Prøvelederen er ansvarlig for at de nødvendige dokumenter registreres/leveres etter prøven.
- 3.10** Prøvelederen er ansvarlig for at frister for innsending av dokumenter etter at prøven overholdes. Hvis ikke tidsfrister for oversendelse av prøvedokumenter overholdes, kan prøven bli underkjent.

4. REGLER FOR JAKTPRØVER

Følgende gjelder for jaktprøver for drivende hunder tilsluttet NHKF:

Krav for deltakelse:

- Være fylt 12 måneder, senest på prøvedagen.
- Være premiært på utstilling, dvs. minimum sufficient.
unntak er hund under 24 mnd som kan starte på åpen separat prøve inntil en 1.premie er oppnådd. Eventuell premie blir stående «på vent» til utstillingskrav er innfridd.
- Være registrert i NKK eller samarbeidende klubb tilsluttet FCI, og ID-merket.
- Ikke på prøve (inkl. RR-prøve) i samme sesong blitt tildelt:
 - 1) G for bufe jag
 - 2) G to ganger for andre feil
 - 3) T to ganger
 - 4) Småhund med boghøyde over 41cm kan ikke prøves på rådyr og hjort

Prøvehunden skal føres av én person (føreren). Eventuelle andre medfølgende personer skal betraktes som tilskuere og kan ikke delta i føringen av hunden, f.eks. ved oppsøking/peiling, innkalling/kobling, osv. Dommer kan være behjelpelig med å koble hunden.

Det er ikke tillatt med bruk av sokker på jaktprøver, av avlsmessige- og dyrevelferdsmessig hensyn.

Prøvedeltaker må godta at hans hund eventuelt blir tildelt elev/aspirant.

Jaktprøver skal kun gjennomføres dersom vær- og føreforhold ikke er til fare for hundens eller losdyrets helse. Hunden skal kunne bevege seg i terrenget med tilnærmet normalt god fremdrift med naturlige bevegelser. På terminfestede prøver skal prøveledelsen kunne avlyse prøven på kort varsel ved temperatur under -15 grader, ved ekstremt snøfall eller andre ekstreme værforhold.

Dommer kan ta avgjørelse på å avslutte / avlyse prøven spesifikt for en hund.

Ved avslutning av prøven for ovennevnte årsaker skal startkontingenten refunderes.

5. ULIKE PRØVETYPEN

5.1 ÅPEN PRØVE (ÅP)

En-dags prøve avholdt innen en tidsperiode (ÅP separat) eller fast dato (ÅP samlet) som er forhåndsbestemt.

Ved ÅP separat skal den personen prøveledelsen har bemyndiget oppgaven til godkjenne/tildele dommer og terreng før prøvestart, og sende/levere prøve-dokumentene til dommeren.

Prøvedagen avtales mellom hundeeier/-fører og dommer. Dommeren skal levere/sende jaktprøveprotokoll og skogsprotokoll tilbake senest 3 dager etter prøvedagen (se 1.3.3). Ved ÅP separat og RR-prøve sammenkalles kollegiet til møte senest to uker etter prøveperiodens slutt.

På ÅP separat kan det i konkurransesammenheng holdes prøve for flere hunder samme

dag(er), f.eks. klubbmesterskap, klubbkamper o.l. Prøvens leder og NKKs representant må da være til stede. Arrangøren bestemmer selv etter hvilke regler hundene skal rangeres.

5.2 SMÅHUNDPRØVE (SP)

En-dags prøve (ett ref.nr. og én start per hund) for beagle/drever hvor prøvedag og -sted for den enkelte hund er forhåndsbestemt. Prøven kan eventuelt holdes over flere dager, maksimalt 7 dager. Hvis prøven går over flere dager, skal dommermøte avholdes samlet, men senest to dager etter siste prøvedag. Arrangør kan selv bestemme regler for rangering.

For å delta på SP må norskeide hunder ha oppnådd minst 1x1. premie ÅP i Norge.

5.3 ELITEPRØVE (EP)

Forhåndsbestemt to-dagers prøve på losdyr hare for støvere som har oppnådd minst 2x1. premie ÅP på losdyr hare i Norge. Hver hund skal prøves to påfølgende dager.

På EP som arrangeres som konkurranse (DM, NM, rasemesterskap, klubbkonkurranser eller andre "kamper" som er angitt i terminlista), kan også hunder med kun én 1. premie ÅP på hare delta. Med unntak av DM og NM hvor rangering skjer som angitt i pkt. 11.2, kan arrangør av spesielle «kamper» selv bestemme regler for rangering. Oppnådd premiepoeng tilsvarende 1. premie ÅP en av dagene under EP i konkurranse, teller som en ordinær ÅP hva gjelder kvalifisering til EP (2 x 1. ÅP på hare). På alle eliteprøver vil oppnådd premiepoeng tilsvarende 1. ÅP en av dagene kunne telle som barmarks-premiering i forbindelse med søknad om NJ(D)CH.

Dersom en hund jager til premiering på rev, kan hundefører velge å stambokføre denne premieringen. Skjer dette første dag skal hundefører melde fra til dommer før dommermøtet at revepremiering ønskes. Hunden kan da ikke starte dag to. Jager hunden til premie på rev dag to kan hundefører velge denne premien som tellende resultat på prøva. Alle poeng fra dag en vil da bli fjernet fra protokoll.

Tellende resultater for deltakelse i EP skal for norskeide hunder være oppnådd i Norge og for forskjellige dommere. Har en norskeid hund derimot tilegnet seg et utenlandsk jakt-championat som er godkjent og registrert i respektive kennelklubb, er den kvalifisert til EP uten krav om to ganger 1. ÅP på hare i Norge. EP er også åpen for utenlandskeide J(D)CH.

Eliteprøver støvere kan gjennomføres på tre alternative måter:

Samlet EP: Ved samlet EP samles dommerkollegiet fysisk til møte før første prøvedag hvis det vurderes nødvendig, men alltid etter hver prøvedags slutt.

Spredt EP: Klubben kan arrangere prøven i forskjellige områder. Det skal da være en kontaktmann i hvert område. Denne skal fylle kravene til NKK repr. eller prøveleder (se pkt. 2.1 og 3.1). Spredt EP kan arrangeres over maksimalt fire dager. Arrangør kan ikke delegere deler av prøven til en annen klubb. Kontaktmenn, prøveleder og NKK-representant må være medlem i arrangørklubben.

Prøveleder, NKK- repr. og kontaktmann i hvert område trekker dommere til hundene og fordeler disse på prøveterrengene for dagene. Gjennomgang av bedømming etter hver prøvedag gjennomføres av kontaktmann sammen med dommere på dagen i hvert enkelt område. Dommermøte for hele prøven holdes senest to dager etter siste prøvedag. Da skal dommerkollegiet fysisk samles.

Åpen EP: Klubben kan arrangere EP i en periode fra 1. Januar og til jakttidens slutt.

Påmeldingsfrist er minimum 5 dager. Prøveleder, NKK- repr. fordeler dommere til hundene og fordeler disse på prøveterrengene for dagene. Dommermøte for hele prøven holdes senest 14 dager etter siste prøvedag. Da skal dommerkollegiet fysisk samles.

Bedømmelsen den enkelte dag under eliteprøve skjer som på ÅP. Det er totalt oppnådde premiepoeng etter begge prøvedager som avgjør EP- premien. Premiekravene er som følger:

1. premie EP: 321 til 400 premiepoeng
2. premie EP: 261 til 320 premiepoeng
3. premie EP: 195 til 260 premiepoeng

For å tildeles EP-premie må hunden arbeide løs minst 5 timer begge prøvedager.

For å oppnå 1. premie i EP må hunden minst ha oppnådd kravene til 1. premie i ÅP en av dagene (120 + 55 = 175 premiepoeng).

Dersom hunden tildeles G, T eller A første dag, kan den ikke starte andre dag. Hund som tildeles T eller A dag to, beholder oppnådde resultat fra første dag. Uansett når tildeling av G skjer under en EP, blir hunden ikke tildelt poeng på prøven. Således mister hunden sine premiepoeng fra første dag, dersom tildeling av G skjer andre prøvedag. På EP kan fører velge å ikke starte andre dag uten at hunden blir tildelt T. Under dag to føres dette som «IS» (ikke startet) i jaktprøveprotokollen/DogWeb Arra.

5.4 INTERNASJONAL PRØVE

Internasjonal jaktprøve SP - CACIT

Internasjonal prøve for drivende hunder arrangeres i overensstemmelse med de gjeldende FCI- regler og det regelverk som gjelder for småhundprøver (SP) for beagle og drever.

Internasjonal prøve - CACIT

Internasjonal prøve for drivende hunder arrangeres i overensstemmelse med de gjeldende FCI- regler og det regelverk som gjelder for eliteprøver (EP) støvere.

Regler for utdeling av CACIT

Om FCIs regler ikke foreskriver noe annet, så skal minimum 10 hunder være påmeldt for at CACIT skal kunne utdeles, men dette er uten hensyn til hvor mange i den enkelte rase som deltar. CACIT og reserve-CACIT gis til beste hund respektive nest beste hund i hver rase forutsatt at 1. premie SP/EP er oppnådd.

Om to hunder tildeles lik poengsum gjelder rangeringsreglene som under DM/NM.

5.5 RÅDYRRENHETSPRØVE (RR)

Prøving

Prøven kan enten gjennomføres som en særskilt RR-prøve. eller når anledningen byr seg på en vanlig jaktprøve. Den tid som medgår til RR-prøve mister hunden som prøvetid dersom det gjøres på en vanlig jaktprøve. Prøven gjennomføres som beskrevet under, uavhengig av om den tas på ordinær prøve eller særskilt RR-prøve.

For å kunne delta på RR-prøve skal hunden være fylt 12 måneder. Hunden skal arbeide løs i terrenget i minst 30 minutter. Hunden skal komme i kontakt med strengen av sett rådyr snarest, og senest innen 10 minutter. Dommeren må forvise seg om at hunden har vært i kontakt med rådyr uten å være under eiers/førers kommando.

Godkjennes ikke hunden stilles det ikke krav til tidsbegrensning for når hunden kan starte på ny RR-prøve.

Bedømmelse

Ikke godkjent

Dommer **skal** ikke godkjenne hund som/hvis:

- er utrent, i dårlig kondisjon eller utslitt av tidligere jakt
- ikke frivillig slår ut, eller som nekter å slå ut
- følger rådyrstrengen og avgir støt
- viser interesse og følger rådyrstrengen, selv uten å avgi støt
- viser interesse for annet klovvilt
- forsvinner fra prøveområdet
- fører påvirker og forstyrrer
- det oppstår uforutsette hendelser som innvirker på hundens oppførsel
Graverende feil (G)
Tildeles hund som jager rådyr lengre tid enn tillatt for sin alder, d.v.s.:
 - for hunder under 24 måneder, mer enn 20 minutter.
 - for hunder over 24 måneder, mer enn 10 minutter.

Omprøve

Hund tildeles omprøve når:

- dommer ikke har sett rådyr.
- hunden umiddelbart kommer i kontakt med fersk hare- eller revefot som gjør det umulig å bedømme hundens interesse for rådyr.
- prøven forstyrres på annen måte, f.eks. av fremmed hund.

Bestått

Innstilling til bestått rådyrrenhetsprøve gis hund som ved kontakt med rådyr, som er sett mindre enn 10 minutter tidligere, ikke viser noen interesse for å følge etter dette i løpet av de 30 minutter den jobber løs i terrenget. Endelig prøveresultat avgjøres av dommerkollegiet.

6. GJENNOMFØRING AV PRØVEN

6.1 GENERELT FOR ALLE PRØVETYPEN (UNNTATT RR-PRØVE)

Prøvetiden skal være fleksibel innen tidsrammen 5 til 8 timer, men arrangøren kan begrense prøvetiden innenfor denne tidsrammen. Når en hund har nok lostid til 1. premie, skal det beordres kobling. Gjenstår det da prøvetid skal hunden forflyttes tilstrekkelig for å unngå jag på samme losdyr. Deretter slippes hunden i ny terrengdel.

Prøven skal så langt som mulig foregå som en vanlig jaktdag og gjennomføres på dagtid i dagslys. Med dagslys menes det lyset som er på dagtid på aktuelt sted og årstid. Nord i landet vil lysforholdene gjøre at en ikke kan gjennomføre prøver på 7-8 timer i den mørkeste delen av sesongen.

Med hundeførers samtykke kan dommer avslutte prøven etter 5 timer. Hunden skal under hele prøvetiden arbeide selvstendig og uten unødige forstyrrelser. Avsluttes prøven uten at hunden har arbeidet løs i prøveterranget i minst 5 timer, skal den tildeles T.

Dersom en hund rammes av en alvorlig, akutt skade under prøvedagen, skal den tildeles A. En hund som tildeles T eller A skal ikke tildeles lospoeng eller egenskapspoeng, og kan følgelig ikke oppnå premie.

6.2 TIDSPERIODE FOR AVHOLDELSE AV PRØVER

Jaktprøve regnes verken juridisk eller praktisk sett som jakt. Prøver kan avholdes i tidsrommet fra 1. september og til ordinær jakttid på viltsorten hundene prøves på, opphører (prøvesesong). RR-prøver kan avholdes fra 1. september til og med utgangen av februar. Fra 24. desember til og med 31. desember skal det ikke avholdes prøver. Det kan heller ikke avholdes jaktprøver i perioder med ordinær eller ekstraordinær båndtvang, med mindre det er gitt dispensasjon.

6.3 PRØVETERRENG

Uansett prøvetype har prøveleder/prøvekomité ansvaret for at prøveterrenget er et vanlig jaktterreng, med normal vilttetthet. Øyer som er så små at viltets bevegelsesmulighet begrenses kan ikke benyttes. Inngjerdede områder kan ikke benyttes. Med normal vilttetthet menes den tetthet det vanligvis er av aktuelle viltslag i utmarksområder på stedet. Under *mark* i prøveprotokollene skal det noteres barmark når minst 2/3 av arealet der hunden prøves er på barmark. Temperatur ved slipp og kobling skal føres i protokoll. Dersom prøven avholdes på snø skal snødybden føres i protokoll.

Hundeeier/-fører kan eventuelt selv skaffe prøveterreng som forhånds-godkjennes av prøveledelsen eller den prøveledelsen har bemyndiget oppgaven til.

6.4 LOSDYR OG BEGRENSNINGER

Støvere kan premieres på losdyrene hare og rev. Beagle/drever kan premieres på losdyrene hare, rev, rådyr og hjort. Hjorteloser bedømmes likt med rådyrloser, men dersom en hjortelos går over i ståløs, gis det lospoeng også for dette inntil 20 minutter. Varer ståløsen i mer enn 20 minutter, skal dommeren gjøre et forsiktig forsøk på å stikke.

Arrangøren kan, når tungtveiende lokale hensyn krever det, begrense viltartene som hunden kan prøves på. Begrensning skal skje når dette er hjemlet i lov eller forskrift. Arrangøren plikter så langt det er mulig å gi opplysninger om begrensninger når det søkes om avholdelse av prøve, og når det kunngjøres. Evt. krav om sau/rådyrrenhet skal opplyses i terminlisten.

På prøver med begrensning av losdyr (hare-/reveprøver) som holdes innen lovlig prøveperiode for rådyr/hjort kan beagle/drever ikke tildeles G (graverende feil) for jag av disse. Hunden kobles og slippes i nytt terrengavsnitt.

Småhund med boghøyde over 41 cm tildeles G for jag på rådyr/hjort.

Utenom lovlig prøveperiode for rådyr/hjort skal beagle/drever uansett alder tildeles 0 premie og 0 poeng i alle momenter ved jag av disse ut over lovlig maksimumstid på 30 minutter. Hunden skal kobles, og prøven avsluttes umiddelbart. Hunden mister da eventuelt tidligere oppnådd premiering på hare/rev samme dag dersom denne maksimumsgrensen overskrides.

6.5 DOMMERKOLLEGIET

For alle prøvetyper består dommerkollegiet av prøvelederen, NKKs representant og prøvens fungerende dommere. Dessuten skal dommerelever og -aspiranter delta på dommermøtene. Personer utenom disse kan ved behov og med dommerkollegiets samtykke være til stede.

Dommerkollegiet samlet i dommermøte fastsetter den enkelte hunds premiering på grunnlag av dommerens redegjørelse og innstilling. Dommerkollegiet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede.

6.6 ELEVER OG ASPIRANTER

Prøveleder bestemmer i samråd med NKKs representant hvilke dommere som skal ha med seg elev og aspirant. Hvis mulig skal aspiranter gå med hund som tidligere er premiert på jaktprøve.

7. BEDØMMELSE OG PREMIERING

7.1 INNLEDENDE BESTEMMELSER

Ved alle prøvetyper skjer bedømmelsen av én dommer for hver hund. Ved to-dagers prøve kan verken samme dommer eller prøveterreng benyttes til samme hund begge dager. Når det gjelder observasjoner kan dommeren støtte seg til elev og aspirant som går med prøvehunden og ingen andre.

Hundefører bestemmer selv hvilket losdyr hunden helst skal prøves på. Det kan bare stambokføres én premiering pr. prøvedag, men eventuell(e) tilleggslos(er) og lostid på ukjent losdyr skal noteres under tilleggsopplysninger. Hvis kravene til premiering på flere slag losdyr oppnås samme dag, bestemmer hundefører selv ved prøvetidens slutt hvilket resultat som skal stambokføres. Hundefører kan ikke nekte stambokføring av premiering på eventuelt uønsket, lovlig losdyr. **Gjelder ÅP og SP.**

Premieringen av den enkelte hund baseres både på oppnådde lospoeng og på tildelte egenskapspoeng. I konkurransesammenheng teller konkurransepoeng ved rangering.

7.2 KONSTATERING AV LOSDYR

Lospoeng kan bare tildeles hvis dommeren med sikkerhet har konstatert losdyrets art, **ved hjelp av elev, aspirant eller egne observasjoner.** Betegnelsen G (graverende feil) for klovdyrjag kan aldri tildeles uten at losdyret er sett eller på grunnlag av sikkert sporsyn i snø.

7.3 LOSTIDER OG LOSPOENG

Ett minutt los tilsvarer ett lospoeng. Lospoeng gis:

- 1) for hørt los, som inkluderer ikke noterbare tap (under fem minutter)
- 2) for registrert los ved hjelp av peileutstyr*
- 3) for los ut av hørehold (LUH)*
- 4) hvis hunden påviser losdyr som har gått inn/gått i "berg" (LIB, se 7.4).

***Antall losminutter LUH og losminutter registrert på peilen, kan ikke overstige antall losminutter hørt los**

For å gi poeng for LUH skal hunden gå ut av hørehold i full los og gjenfinnes/komme inn igjen i full los **eller i berglos.** For hver gang det registreres LUH med mindre enn 90 minutters varighet (maksimalt 89 min), skal det gis et tillegg i lospoeng lik antall minutter LUH, dog maksimalt 20 poeng hver gang. Los på grunnlag av gjentak etter 90 minutter eller mer, og los inn i hørehold etter 90 minutter eller mer ute av hørehold, betraktes som ny los.

7.4 AVSLUTTE ELLER MIDLERTIDIG AVBRYTE PRØVEDAGEN FOR DEN ENKELTE HUND

Dommeren skal avslutte prøven for godt hvis:

- Hundefører ønsker å avbryte før 5 timer er gått, eller nekter å slippe hunden i anvist terreng. Likeså hvis det vises klanderverdig oppførsel fra hundefører. Hunden tildeles da T. Dersom hundefører avbryter prøven og dommer observerer en åpenbar negativ grunn,

skal dette anføres i tilleggsopplysninger.

- Hunden rammes av alvorlig, akutt skade. Hunden skal da tildeles A.
- Hunden begår graverende feil, som kvalifiserer til G. G må tildeles i skogen og prøven avsluttes uten unntak. Dommermøtet kan ikke tildele G, med mindre det er gjort formelle feil.
- Småhund som utenom lovlig prøveperiode for rådyr/hjort jager en av disse viltsortene lenger enn 30 min. Hunden får da 0 poeng i alle momenter.

Dommeren skal midlertidig avbryte prøven ved å koble hunden, og fortsette prøven i annen terrengdel så snart som mulig dersom:

- Det oppstår samjag, eller det dukker opp fremmed hund som forstyrrer prøven uten at denne lar seg koble.
- Det oppstår situasjoner som kan være til fare for hundens liv og helse.
- Losdyret forulykker eller er synlig sykt eller skadet.
- Losdyret går inn/går i berg (LIB).
- Hunden har jaget til 1. premie.

Det gis 20 ekstra lospoeng i tillegg til oppnådde lospoeng når hunden påviser at losdyret har gått inn (LIB), enten ved målbruk eller rapportering, dog bare en gang i løpet av prøvedagen, og etter minimum 30 minutter hørt los.

Dersom losdyret går inn før 30 minutters hørt los er oppnådd, får hunden ikke 20 lospoeng ekstra med mindre den tar opp et nytt losdyr av samme art i løpet av den resterende del av prøvedagen, slik at summen av første og andre los gir minimum 30 hørte losminutter.

Ved LIB, forulykket losdyr samjag/forstyrrelse fra annen hund som ikke lar seg koble eller los som havner i område hvor det er fare for hundens liv og helse, så skal hunden kobles og slippes i ny terrengdel.

Dersom hunden i løpet av den resterende del av prøvedagen reiser nytt losdyr av samme art, skal de to losene slås sammen. Tilleggsloser skal også slås sammen dersom det er grunnlag for det. Tillegg på 20 lospoeng gjelder bare ved LIB (se avsnittet over). Ved rådyr-/hjorteloser disponerer hunden etter det nye uttaket bare den brutto lostid som gjenstod fra den forrige losen.

7.5 EGENSKAPSBEDØMMELSE

Hundens egenskaper bedømmes etter en poengskala fra 1 til 5. Spennvidden på skalaen er satt for å gi en markert forskjell på de virkelig gode, de middels gode og de mindre gode hundene. Alternativt kan hunden tildeles G T eller A (se nedenfor). Ved innstilling til G, T eller A avsluttes prøven, og det gis verken los-, egenskaps- eller tilleggs-poeng. Dette skal angis i tilleggsopplysninger.

Egenskapsbedømmelsen skal skje etterfølgende koding/skala:

A	Hunden rammet av alvorlig, akutt skade		
T	Hunden trukket uten gyldig grunn		
G	Hunden har begått graverende feil/har blitt utslått		
<hr/>			
1-5	1-10	1-15	
1	1-2	1-3	Dårlig
2	3-4	4-6	Mindre godt
3	5-6	7-9	Godt

4	7-8	10-12	Meget godt
5	9-10	13-15	Særdeles godt, særs effektivt

Hunden bedømmes i følgende momenter, som gis **vekt** og **poeng** som angitt:

Moment	Vekt	Poeng	(Maks. poeng)
1 Jaktlyst	3	1-15	(15)
2 Søk og samarbeid	1	1-5	(5)
3 Fotarbeid/evne til uttak	2	1-10	(10)
4 Målbruk i			
a) fot	1	1-5	(5)
b) tap	2	1-10	(10)
5 Arbeid i			
a) los	2	1-10	(10)
b) tap	2	1-5	(5)
6 Mål			
a) nyansering	1	1-10	(10)
b) hørbarhet	2	1-10	(10)
Sum			(80)

Se momentene Kondisjon/styrke og Lydighet i kap. 7.6

Hvert enkelt moment skal vurderes for seg, uavhengig av poengsettingen i de øvrige momenter og den endelige premiegrad. En gjennomsnittlig prestasjon skal belønnes med **hhv 3, 5 eller 8 poeng** (godt). Dette med unntak av «Målbruk i fot og tap» (se «Generelt om målbruk i fot og tap» på side 21). G kan gis i alle momenter.

Hvis dommeren ikke har tilstrekkelig bedømmelsesgrunnlag kan han velge bare å skrive tilleggsopplysninger.

Ellers dømmes det etter følgende retningslinjer:

- Når det ikke har vært los, eller når losdyrets art ikke er konstatert bedømmes bare momentene 1, 2, **4a** og 8.
- Hvis losdyrets art er konstatert, bedømmes ved hørt los under 30 minutter ikke momentene 5 og 7.
- Er hørt lostid på kjent, lovlig losdyr over 30 minutter, skal alle momenter bedømmes.

Klovdyrjag regnes som graverende feil, og hunden skal tildeles G når **støver / småhund med boghøyde over 41 cm** jager klovdyr (som også innebefatter villsvin) og beagle/drever jager elg/rein (inkludert tamrein) og villsvin lengre enn:

- 10 minutter dersom hunden har fylt 24 måneder, eller når summen av flere jag overstiger 20 minutter.
- 20 minutter dersom hunden er under 24 måneder, eller når summen av flere jag overstiger 40 minutter.

Påbegynt klovdyrjag regnes ikke som opphørt før hunden er tilbake hos fører, eller det på annen måte med sikkerhet er konstatert at jaget er opphørt.

Jag av bufe anses alltid, uansett lengde, som graverende feil. G for bufe- og klovdyrjag tildeles også når dette skjer etter prøvetidens slutt.

Om bedømmelsen

Dommerne bør her ta utgangspunkt i at en gjennomsnittlig prestasjon belønnes med **«godt» (hhv 3,5,8)** med unntak av «Målbruk i fot og tap» (se under). Herfra vil det være en glidende overgang nedover til «mindre godt» og «dårlig» og oppover til «meget godt» og

«særdeles godt, effektivt».

Også i de tilfeller hvor dommer ikke har hatt mulighet til å bedømme ett eller flere momenter i en premielos, skal **tre poeng «godt»** benyttes. For eksempel i «fotarbeid/evne til uttak», hvis uttak skjer uten forutgående - eller etter et ganske kort og enkelt fotarbeid. Da har hunden ikke vist sine egenskaper i dette momentet. I slike tilfeller skal poengsettingen begrunnes i tilleggsopplysninger, for eksempel skrives slik: «Poengsettingen under pkt 3 er basert på mangelfull observasjon».

Jaktlyst (1-15)

Med jaktlyst menes den energi og vilje hunden legger i alt den gjør i løpet av en prøvedag, fra første slipp og til kobling ved prøvedagens slutt. Jaktlyst har ingen sammenheng med hvordan søket, fotarbeidet, losen eller tapsarbeidet ellers blir poengsatt, men utelukkende hvilken energi og vilje hunden legger i det arbeidet den gjør. Etter eventuelt dødtap eller full tid skal en hund med optimal jaktlyst fortsette ufortrødent videre med nytt søk. En hund som utviser en ufravikelig viljestyrke i søk eller fotarbeid gjennom hele dagen, skal også kunne gis full uttelling, **15 poeng**, selv om den ikke lykkes med å få ut.

For å tildeles **5 13 poeng eller mer** må hunden ha arbeidet med stor energi i minimum 6 timer.

Søk og samarbeid (1-5)

Et særdeles godt søk bør være på omtrent 20 - 40 min. av gangen. Det forutsettes at søket er systematisk og planmessig med god fremdrift og avpasset fart. Søk i tilnærmet rett linje ut og inn er uønsket. Her kan dommer støtte seg til evt. GPS-posisjoner på hunden. Enkelte hunder kan utvise et uønsket stort kontaktbehov. De holder seg i nærheten av fører, noe som medfører at hunden må «gås» i fot, selv om jaktlysten kan være upåklagelig etter at den får fot eller uttak. Dette skal gi seg utslag i poengsettingen på dette punktet, men bør også vurderes som mangel på jaktlyst.

Hundens vilje til samarbeid og kontakt med fører kommer til uttrykk både i søk og etter avsluttet los. En hund med vilje til samarbeid vil med jevne mellomrom av seg selv oppsøke fører hvis den ikke kommer i fot. Når losen er slutt og tapsarbeidet har opphørt, eller hvis losdyr som rev, rådyr og hjort har gått på langfart over lengre tid, bør en hund med god kontakt oppsøke fører.

Dersom hunden tildeles 2 poeng eller lavere skal årsaken føres i tilleggsopplysninger; om det er **manglende** kontakt eller uønsket stort kontaktbehov.

Fotarbeid / evne til uttak (1-10)

Effektiviteten i hundens evne til å rede ut nattfot og reise vilt skal vurderes. Dommeren skal legge vekt på følgende momenter:

En effektiv harehund vil ikke rote i foten. Den vil ringe, og på den måten raskt finne utsporet. Når dommeren ikke vet når hunden startet fotarbeidet, eller ikke har registrert fotarbeid i det hele tatt, må vurderingen bli svært usikker. Da skal det gis **5 poeng**. Det skal skrives i tilleggsopplysningene at det er gitt **5 poeng** av denne årsak.

Når fotarbeid er konstatert og uttaket skjer langt unna, og etter forholdsvis kort tid, må en anta at hunden har et effektivt fotarbeid, selv om en ikke har kunnet følge med i hvordan den har arbeidet. Det skal da gis **7-8 poeng**. For å oppnå **9-10 poeng** må hunden ha reist minst to stykker lovlig vilt på den aktuelle prøven på en **særdeles** effektiv måte i løpet av prøvedagen. Når hunden har arbeidet lenge og tar ut i nærheten av der den startet fotarbeidet, må en kunne anta at hunden har et mindre effektivt fotarbeid, selv om en ikke har sett hunden i fot. Den skal da gis maksimalt **4 poeng**. I tilfeller der hunden opplagt har kommet i fot like ved dagleie og av den grunn får et raskt uttak, skal prestasjonen normalt vurderes til **5 poeng**. Skjer dette

flere ganger i løpet av prøvedagen. er det sannsynlig at hunden er effektiv Hvis sannsynligheten er stor kan hunden tildeles 10 poeng.

Utredning av hjort- og rådyrfot vil normalt være betydelig enklere enn harefot eller en vidløftig revefot. En effektiv hund skal raskt finne fra fot/beiteplass fram til losdyrets dagleie. På rådyr og hjort kan uttak skje på overvær. Det er viktig å være oppmerksom på at en erfaren hund kan ta an ganske gamle («kalde») spor, noe som kan føre til uttak relativt langt unna stedet hvor fotarbeidet startet, noe som kan ta tid, noe som er positivt.

Målbruk i fot (1-5)

Det aksepteres noe mer støting på fot når viltarten er rådyr, hjort eller rev enn det som aksepteres på hare. Med det forbeholdet, skal følgende skala skal være retningsgivende for poengsettingen:

- 5 poeng: Gis når hunden er taus på hare eller gir enkelte støt på rev/rådyr/hjort.
- 4 poeng: Gis ved sparsom, men vedvarende støting.
- 3 poeng: Gis til hund som gir korte serier med varierende mellomrom.
- 2 poeng: Gis til hund som gir lengre serier med tettere mellomrom.

- 1 poeng: Gis ved losliknende støting, men hvor overgangen til los allikevel kan avgjøres.
- G: Gis når støting og los ikke kan skilles.

Målbruk i tap (1-10)

Uansett losdyr er det viktig at overdreven målbruk i tap ikke blir tilgodesett som los. Overdreven målbruk i tap vil for jegeren/dommeren skape tvil om hvor viltet befinner seg og om losdyret er i bevegelse. Enkelte hunder klipper av målbruken tvert når det oppstår vanskeligheter med å følge strengen, mens andre bruker målet rikelig. Hvor lenge målbruken foregår i tapsområdet må tas i betraktning. Vilt som vil unnsnippe en jagende hund kan som kjent gjøre utallige krumspring på kryss og tvers. Dommeren må derfor være forsiktig med å gjøre for raske slutninger i situasjoner som kan være vanskelig å bedømme. En skal også være oppmerksom på muligheten for at losdyret kan ha forlatt området en tid før hunden finner strengen. En trang hund kan da starte med en forsiktig los som ikke må feiltolkes som løshet i tap. I slike tilfeller skal det være tydelig og radig framdrift og gå over i full los. Her må det vektlegges visuelle observasjoner. Forspringninger med målbruk er ikke å betrakte som støting i tap. Det sorterer under hundens arbeid i los.

- 10 poeng: Gis til hund som er taus i tapsarbeidet.
- 8-9 poeng: Gis til hund som kun støter noe og hvor støtingen avtar etter litt tid.
- 5-7 poeng: Gis til hund som støter moderat over litt lengre tid og hvor korte serier forekommer.
- 2-4 poeng: Gis til hund med rikelig støting i gjentakende serier og med tettere mellomrom.
- 1 poeng: Gis ved losliknende støting, men hvor gjentak/radig los allikevel kan avgjøres.
- G: Gis når støting i tap og los ikke kan skilles.

Generelt om målbruk i fot og tap:

Der fotarbeid ikke er konstatert skal det gis 10 poeng for målbruk i fot. I ytterliggående tilfeller hvor hund ikke tar ut, men i fotarbeidet gjør seg skyldig i utstrakt, losliknende målbruk over lang tid, kan det gis G selv om en da ikke har fått observert forskjellen til

hundens losmål.

10 poeng skal gis for målbruk i tap dersom det ikke har latt seg gjøre å registrere eller observere tapsarbeid. Merk at målbruk i tap også kan vurderes på grunnlag av ikke noterbare tap.

Arbeid i los (1-10)

Dommeren skal bedømme hundens evne til å forfølge sitt losdyr. Losen skal være passe radig, uten å presse viltet for hardt. Det skal likevel være god fremdrift, med tanke på at skuddsjanser skal oppstå. Gjentatte observasjoner av losdyr og hund er ønskelig. Hundens evne til lengre, sammenhengende lossekvens med god flyt skal premieres.

Hunden skal ha prestert minst to lospoenggivende serier med full los på minst 30 minutter eller en serie på minst 50 minutter for å kunne tildeles **10 poeng**.

Omjag og baksporjag skal bedømmes strengt. Ved gjentatte, sikre observasjoner skal G gis. En hund som gjentagende ganger utfører overjag/forspringinger med målbruk utenfor vindkorridor kan ikke få 6 eller mer i arbeid i los.

Dersom antall tap overstiger 4, kan hunden maks tildeles 6 poeng.

Arbeid i tap (1-5)

Hundens tapsarbeid skal bedømmes både under noterbare og ikke noterbare tap. Hundens evne til å løse tapet raskt gjennom å lokalisere tapet, bli i tapet med systematisk leting, først trangt, om nødvendig etterhvert over et større område, skal premieres.

Dersom tapstid overstiger lostid kan hunden maks tildeles 3 poeng.

Mål

Hundens mål og målbruk er en viktig egenskap, fordi vi får nesten all informasjon om hvordan losen forløper fra hundens målbruk.

Nyansering (1-10)

Nyansering er hundens måte å fortelle avstanden den har til losdyret, og hvor god kontroll den har. Dommeren skal vurdere hvordan hunden varierer målets intensitet og aus, avhengig av avstand til losdyret. Tydelig nyansering er en viktig bruksegenskap, fordi jegeren /dommeren da får informasjon om når viltet kan dukke opp.

Hunder med svært god nyansering skal gis karakteren **10**. Bedømmelsen blir sikrere med flere observasjoner av losdyr og hund, noe dommer skal tilstrebe. For å kunne tildele **9-10 poeng** kreves det at dommeren har sett losdyret i losen **minimum to ganger – med ulik avstand mellom losdyr og hund**. Hunder som har nesten den samme målbruken enten de ligger **2 min eller 20 min** etter losdyret, skal gis maksimalt **4 poeng**.

Dersom hunden tildeles 4 poeng eller lavere skal årsaken føres i tilleggsopplysninger; om det er uønsket løshet eller uønsket trang målbruk.

Hørbarhet og kvalitet (1-10)

Målets hørbarhet er et viktig moment, som har vist relativt stor arvbarhet **og har derfor vektall 2**. Høye poeng gis hunder med mål som gjør at losen høres på lang avstand. For å oppnå **10 poeng** på dette punktet skal hunden i tillegg ha et klangfullt og **livlig to eller flertonig mål gjennom store deler av losen**. Et to eller flertonig mål (T/F) er å foretrekke fordi

det skaper mer liv og flere nyanser. Ved bedømmelse av hørbarhet må de rådende forhold med hensyn til vind, snø på skogen, terreng osv. tas i betraktning.

I jaktprøveprotokollen skal det avmerkes om hunden enten er enstonig (E), eller om den er to- eller flertonig (T/F). To- eller flertonig utgjør altså én og samme kategori i protokollene og DogWebArra og skrives som T/F.

Hvor mange toner det er i et mål er et komplisert definisjons-spørsmål, men for det menneskelige øret er det et klart skille på enstonighet og et mål bestående av to eller flere toner. Et enstonig mål kjennetegnes ved at hunden jager med samme tonefall i målet under hele losen. En skal ta med i betraktningen at jo kortere avstand en har til hunden, jo lettere er det å oppfatte flere toner, spesielt de lysere.

7.6 TILLEGGSPOENG FOR KONKURRANSER

Poengene tildeles på samme måte som øvrig egenskapspoeng, men inngår ikke i fastsettelsen av hundens premiegrad. G tildelt i tilleggspoeng har imidlertid samme effekt som i de øvrige momenter.

Tilleggspoeng gis på alle prøvetyper (unntatt RR). Tilleggspoeng har bare betydning for rangering i konkurranser.

Følgende momenter bedømmes, med vekttall som angitt:

Moment		(Maks poeng)
	Vekt	
7	Kondisjon/Styrke	1 (5)
8	Lydighet / samarbeid	1 (5)

Kondisjon/Styrke (1-5)

God kondisjon og styrke er viktige egenskaper i seg selv, men også for at hundens øvrige egenskaper kan komme til full utfoldelse. 5 poeng skal ikke gis uten at hunden i prøvetiden har hatt store fysiske anstrengelser, og klart disse meget godt. Hunden skal ha jobbet effektivt i minimum 6 timer for å tildeles 5 poeng.

Lydighet og samarbeid (1-5)

Hundens vilje til samarbeid og kontakt med fører kommer til uttrykk både i søk og etter avsluttet los. En hund med vilje til samarbeid vil med jevne mellomrom av seg selv oppsøke fører hvis den ikke kommer i fot. Når losen er slutt og tapsarbeidet har opphørt, eller hvis losdyr som rev, rådyr og hjort har gått på langfart over lengre tid, bør en hund med god kontakt oppsøke fører.

Lydighet bedømmes best i forbindelse med innkalling, men observasjoner i løpet av hele prøvedagen skal tas med ved vurderingen. De rådende forhold (vind, snø, terreng, osv.) må tas i betraktning når det skal vurderes om hunden hører innkallingssignalet. Svarer hunden på innkallingssignal er dette spesielt verdifullt. 5 poeng kan bare tildeles hund som lar seg innkalle fra los utenfor synsvidde. Dersom hunden innkalles fra tap utenfor synshold skal den gis 4 poeng. 1 poeng skal tildeles hund som bevisst unngår fører under koblingsforsøk når den ikke har los. Ved gjentakelser skal tildeling av G overveies.

En hund som viser godt samarbeid gjennom hele dagen og lar seg innkalle fra full los, utenfor synsvidde, skal tildeles 5. Dersom hunden innkalles fra fot og tap utenfor synsvidde skal den gis 4 poeng.

Dersom hunden tildeles 2 poeng eller lavere skal årsaken føres i tilleggspplysninger; om det er dårlig kontakt eller vanskelig lar seg koble, eller uønsket stort kontaktbehov. En hund som ikke lar seg koble, og bevisst unngår eier gjentatte ganger innenfor synsvidde kan tildeles G.

Konkurransespoeng er premiepoeng + tilleggspoeng. Konkurransespoeng brukes ved rangering under konkurranser. Rangeringsrekkefølge avgjøres primært av premiegrad, og deretter av konkurransespoeng for hunder innen samme premiegrad. Se ellers egne rangeringsregler for NM i pkt. 11.2. og for CACIT-prøver i pkt. 5.4.

7.7 POENGBEREGNING OG PREMIERING

Maksimum lospoeng for hver los er for støvere 120 på hare og 90 på rev, for Beagle/Drever er maksimum lospoeng 90. Maksimum egenskapspoeng er 80. Premiepoeng er egenskapspoeng + lospoeng.

Premiekrav for støvere på hare

(Alle tall, unntatt 120 lospoeng, er minimumskrav)

Premiegrad	Premiepoeng	Lospoeng	Egenskapspoeng
1.	175	120	55
2.	135	90	45
3.	95	60	35

Premiekrav for støvere på rev

(Alle tall, unntatt 90 lospoeng, er minimumskrav)

Premiegrad	Premiepoeng	Lospoeng	Egenskapspoeng
1.	145	90	55
2.	105	60	45
3.	75	40	35

Premiekrav for beagle/drever

(Alle tall, unntatt 90 lospoeng, er minimumskrav)

Premiegrad	Premiepoeng	Lospoeng	Egenskapspoeng
1.	145	90	55
2.	105	60	45
3.	75	40	35

For premiering på rådyr og hjort må lospoengene være oppnådd senest 180 minutter etter uttak, eller ved uttak utenfor hørehold senest 180 minutter etter at losen ble registrert.

7.8 TILLEGGSOPPLYSNINGER

Dersom dommer ikke har noen tilleggsopplysninger, fylles ikke feltet ut. Skal det skrives noe, skal opplysningene være korte og presise. De skal utfylle og ikke gjenta den bedømmelse som allerede er gitt ved poengsettingen.

Noen ting skal imidlertid føres på:

- Eventuelle tilleggsloser og lostid på ukjent losdyr skal fremgå.
- Dersom innstilling til premiering er basert på sammenslåing av flere loser, skal dette fremgå. Er tilleggslos slått samme, skal også det fremgå.
- Egenskapsbedømmelse der poengsetting er satt til 3 poeng på grunn av mangelfull observasjon.
- Når det er gitt 2 poeng eller lavere for egenskapene **søk Lydighet og samarbeid eller nyansering**, skal det angis utfyllende årsak for poengsettingen.
- A – hva slags alvorlig, akutt skade hunden har blitt utsatt for skal noteres.
- T – om dommer har observert en åpenbar negativ grunn til at hunden blir trukket, så skal det noteres.
- G – med grunn.

7.9 TILLEGGSREGISTRERINGER

Tilleggsregistreringene skal føres når alle momenter er bedømt, dvs. ved minimum 30 minutter hørt los på kjent, lovlig losdyr. Det noteres antall minutter fra fot til uttak, fra uttak til «slutt los», lengste sekvens hørt los, lengste tap og antall tap. For hunder med minst 60 lospoeng, oppgis tid fra uttak til de 60 lospoengene er oppnådd.

Føring av losminutter og tilleggsregistreringer for sammenslåtte loser (se 7.4)

Del-los 1: den første delen av sammenslått los

Del-los 2: den andre delen av sammenslått los

- Fot til uttak: Den korteste uttaks-tiden av de to uttakene.
 - Uttak til 60 min: Antall lospoeng i del-los 1 pluss nødvendige antall lospoeng fra uttak i del-los 2.
 - Uttak til slutt los: Antall minutter fra uttak til slutt i del-los 1 pluss antall minutter fra uttak til slutt/nødvendig tid i del-los 2.
 - Lengste lossekvens: Lengste sekvens hørt los i sammenslått los.
 - Antall tap: Sum antall tap i sammenslått los, fram til nødvendig tid i del-los 2.
- DogWebArra må “vite” hvilken los som er “premielosen”. Denne må derfor føres opp under Los 1. Sammenslåtte loser som skal være “premielos” må føres samlet under Los 1.

8. UTDANNINGSREGLER FOR DOMMERE

8.1 Utdannelsen til jaktprøvedommer består av tre elementer: teoretisk kurs, elevarbeid og aspirantarbeid.

8.2 Egnede kandidater anmodes av respektive harehundklubbers styre om å utdanne seg til dommere. Styrets vedtak om å fremme en kandidat skal være med alminnelig flertall. Kandidaten må ha god erfaring med jakt med drivende hund. Det må dessuten legges stor vekt på kandidatens personlige egenskaper. Viktig her er vurderingsevne, pålitelighet og skriftlig og muntlig framstillingsevne. Kandidaten skal selv ha trent og

ført hund til premie på jaktprøve.

- 8.3** Kandidaten mottar et utdanningskort som skal følge ham/henne under hele utdanningen. Kandidaten gjennomgår et teoretisk kurs ledet av en erfaren dommer kvalifisert til funksjonen som prøveleder og NKKs representant. Jaktprøvere reglene og utfylling av protokoller gjennomgås nøye. Kurset avsluttes med skriftlig eksamen.
- 8.4** NHKF utarbeider eksamensoppgaver og oppnevner eksamensvakt. Vedkommende samler inn besvarelsene og sender dem i lukket konvolutt til gjennomgåelse. Utdanningskort med påtegning fra kursleder vedlegges.
- 8.5** Eksamensbesvarelsene bedømmes av et utvalg oppnevnt av NHKFs styre. Utvalgets medlemmer må ha samme kvalifikasjoner som NKKs representant ved prøver, og de oppnevnes etter geografisk hensiktsmessig fordeling. Bedømmelsen er bestått/ikke bestått. Resultatet føres på utdanningskortet, som også underskrives av utvalgsmedlemmene.
- 8.6** Kandidaten må før elevarbeidet avlegges være medlem i en harehundklubb tilsluttet NHKF.
- 8.7** Praktiske elevarbeider kan utføres enkeltvis eller i gruppe, sammen med dommer som har minst 3 års praksis. Elevarbeidet kan avlegges under trening, vanlig jakt eller på prøver. Elevarbeid avlegges, hvis mulig, både på hare- og rådyrlos. Dommer og eventuelt NKKs representant og prøveleder påfører når og hvor elevarbeid er avlagt. Elevutdanningen administreres i sin helhet av klubber tilsluttet NHKF.
- 8.8** Aspirantarbeid kan bare avlegges på terminfestede prøver (ÅP samlet og spredt, SP eller EP samlet og spredt). Det skal avlegges over to dager, med to forskjellige hunder og for forskjellige dommere. Aspiranter skal, hvis mulig, gå med hund som tidligere er premiært på prøve. Dommerne skal ha minst tre års praksis. Det skal gå bare en aspirant pr. dommer.
- 8.9** På begge prøvedagene skal alle egenskapsmomentene være bedømt (dvs. minst 30 minutter hørt los oppnådd og losdyrets art med sikkerhet konstatert). Ett av aspirantarbeidene skal gjelde harelos, det andre rådyrlos, hvis mulig. Aspirantarbeidet leveres i lukket konvolutt til dommeren umiddelbart etter prøvedagen. Så snart som praktisk mulig etter at aspirantarbeidene er mottatt, innkalles aspiranten til eksaminasjon av NKKs representant, prøveleder og de aktuelle dommerne. Papirene sendes til NKK så snart som praktisk mulig etter at aspirantarbeidet er avlagt og de berørte parter har vært samlet. Dette gjelder også ÅP-separat, men aspiranten skal likevel møte på dommermøtet etter prøven.

Finner man å kunne innstille kandidaten til autorisasjon, fylles utdanningskortet ut med de nødvendige data. Kortet, aspirantarbeidene og 1 stk. passfoto sendes deretter til NKK, som avgjør om kandidaten autoriseres. NKK utsteder dommerautorisasjonskort og registrerer den nye dommeren. Hvis man ikke finner å kunne innstille kandidaten til autorisasjon, skal dette påføres kortet. Det skal også påføres om kandidaten anbefales å gå opp til ny prøve eller ikke, evt. hvor lenge kandidaten anbefales å vente.

9. DOMMERAUTORISASJON

9.1 AUTORISASJON OG AV-AUTORISERING

NKKs Hovedstyre, eller den Hovedstyret har delegert myndighet til, har ansvaret for å autorisere og av-autorisere jaktprøvedommere etter innstilling fra det aktuelle utdanningsutvalg. For å kunne bli autorisert kreves det hovedmedlemskap i en av NKKs medlemsklubber.

9.2 OPPRETTHOLDELSE AV DOMMERAUTORISASJON

Det kreves hovedmedlemskap/**æresmedlemskap** i en av NKKs medlemsklubber for opprettholdelse av autorisasjon.

Dommer som ikke har dømt i løpet av de siste 3 år vil bli av-autorisert. Dommer som ikke lenger anses for å være faglig kvalifisert, kan det reageres mot på en eller flere av de følgende måter: av-autorisering, advarsel, pålegg om å delta på dommerkonferanse, pålegg om å ta hele/deler av utdannelsen på nytt eller å avlegge eksamen på nytt.

Tap av autorisasjon som følge av adferd som er uforenlig med dommerrollen er en disiplinær sak, og må behandles etter bestemmelsene i NKKs lover kap. 7.

Dommer som flytter fra Norge permanent skal være autorisert i det land vedkommende er bosatt. For dommere med midlertidig bopel i annet land gjelder de til enhver tid gjeldene regler i NKK for dommerautorisasjon, se www.nkk.no. Dommer må selv ta initiativet til å overføre sin autorisasjon.

9.3 REGODKJENNING

For regodkjenning må nytt teoretisk/praktisk elev- og aspirantarbeid avlegges og godkjennes.

10. REGLER FOR BRUK AV PEILEUTSTYR

- Bruk av peileutstyr er frivillig for hundeeier/-fører.
- Peileutstyr kjøpes og anvendes på hundeeiers/-førers regning og risiko.
- Lospoeng **kan** gis på grunnlag av peileutstyrets losindikator eller på annen måte ut fra peileren. **Viktig presisering er at antall losminutter LUH og losminutter avlest på peileutstyr, ikke skal overstige antall losminutter hørt los.**
- **Peil kan med fordel benyttes for å bedømme søk, f.eks lengde og effektivitet.** Peil kan også benyttes for å se hundens arbeid i fot, los og tap.
- **Hundefører skal vise peiler ved forespørsel fra dommer.**
- Innkalling ved hjelp av tekniske hjelpemidler som vibrasjon, lyd- eller lyssignal tillates såfremt det ikke påfører hunden vesentlig ubehag eller er i strid med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter gitt av Mattilsynet. Strøm-impuls er ved lov strengt forbudt å anvende.
- **Bruk av peil må ikke bli en erstatning av sikre faktiske observasjoner, og dommer må aktivt jobbe for å skaffe gode observasjoner.**
- **På RR-Prøve skal peil overleveres dommer inntil koplingsordre blir gitt.**

11. REGLER FOR DM OG NM

Under Distriktsmesterskap (DM) og Norgesmesterskap (NM) for raser tilsluttet NHKF, dømmes hundene etter NKKs jaktprøveeregler for disse raser, men arrangør kan evt. innføre begrensning i prøvetid innenfor tidsrammen 5 til 8 timer. Dommere som skal dømme på DM/NM bør ha minst 3 års dommererfaring. Under DM og NM kan det ikke opptas elev eller aspirant.

11.1 DISTRIKTSMESTERSKAP (DM)

Et DM er en forhåndsbestemt to-dagers (EP) lukket konkurranse for støvere om å få delta i NM. Tilsvarende er et DM for småhunder en en-dags (SP) lukket konkurranse om å delta i NM.

DM arrangeres av harehundklubbene, eventuelt i samarbeid med en forening tilsluttet NJFF. Arrangementet går på omgang innen de inndelte distrikter. Klubber som skal arrangere DM må søke om avholdelse av prøven på vanlig måte. Prøvene må være avsluttet senest 10. november. Landet deles i fem distrikter. Så sant det finnes flere enn fire hunder påmeldt skal DM arrangeres.

Samtlige klubber plikter å stille minst 4 dommere (støver) / 2 dommere (småhund) til DM i eget distrikt. Arrangerende klubb melder behov for dommere senest 3 uker før arrangementet. Dersom en klubb ikke oppfyller sin forpliktelse, vil arrangør kunne utelate deltakere fra vedkommende klubb fra start.

Kun norskeide hunder kan starte. Ingen hund og/eller underskriftsberettiget eier kan starte i flere enn ett distrikt samme år. Hunden tilhører den harehundklubb og det distrikt der underskriftsberettiget eier har hovedmedlemskap. Hovedmedlemskapet må være tegnet før 1. januar prøveåret, med mindre medlemmet endrer folkeregistrert adresse inneværende år.

Ved tilstrekkelig antall påmeldinger plikter det enkelte distrikt å ta med 25 20 hunder (støver) og 10 hunder (småhund). Arrangør fastsetter øvre grense for antall deltagende hunder ved søknad om prøven. Øvre grense for antall deltagende hunder skal være gjort kjent gjennom opplysning på terminlisten.

Distriktsinndelingen er som følger:

1. Trøndelag HK, N-Trøndelag HK, Namdalen HK og Nord Norge.
2. Østerdalen HK, Hedmark HK og Romerike HK.
3. Vestlandets HK, Sørlandets HK, Aust Agder HK og Telemark HK.
4. Vest-Oppland HK, Gudbrandsdal HK, Buskerud HK og Hadeland HK.
5. Østfold HK, Norsk HK og Vestfold HK.

Fra hvert DM går fire hunder videre til NM. Umiddelbart etter DM skal arrangøren sende fullstendig premieliste til NHFK. De hunder som er kvalifiserte til NM er å betrakte som påmeldt, med de rettigheter og forpliktelser dette innebærer. Prøvekomiteen foretar uttakingen til DM.

Ved uttak skal hundene rangeres slik, i prioritert rekkefølge:

(støvere)

1. NJ(D)CH, eller hund som er kvalifisert til NJ(D)CH, yngre enn 9 år på prøvedagen. Hvis flere enn 25 20 hunder er påmeldt rangeres eldre foran yngre.
2. Hunder som mangler 1. premie i ÅP på barmark for å oppnå NJ(D)CH/hunder med 2 x 1. premie ÅP i Norge på hare. Rangering som ved vanlig EP, dvs. yngre rangeres foran eldre.
3. Hunder med 1 x 1. premie ÅP på hare i Norge. Yngre rangeres foran eldre.
4. NJ(D)CH 9 år eller eldre. Yngre rangeres foran eldre.

(småhunder)

1. NJCH. Hvis flere enn 10 påmeldte NJCH, rangeres hunder under ni år på prøvens første dag først, innen denne gruppen. Eldre rangeres foran yngre.
2. Hunder med 2 x 1. premie i Norge. Yngre rangeres foran eldre.
3. Hunder med 1 x 1. premie i Norge. Yngre rangeres foran eldre.
4. NJCH eldre enn 9 år. Yngre rangeres foran eldre.

11.2 NORGESMESTERSKAP (NM)

NM for støvere er en to-dagers konkurranse for hunder kvalifiserte gjennom DM og skal ha CACIT. Konkurransen er en lukket på losdyr hare. NM arrangeres av NHKF, som også bestemmer tid og sted for arrangementet. NM arrangeres tidligst en uke etter siste DM.

NM for Beagle/Drever er en lukket «to-dagers» SP hvorav dag 1 arrangeres som CACIT prøve med alle typer godkjente losdyr. Hunden må starte begge dager for å bli rangert. NM arrangeres av NHKF, som også bestemmer tid og sted for arrangementet. NM arrangeres tidligst en uke etter siste DM.

Rangering

Rangering av hundene under DM og NM skjer etter følgende system:

Støvere

Rangeringsrekkefølge avgjøres primært av premiegrad, og deretter sum konkurransepoeng og tilleggspoeng for hunder innen samme premiegrad. Tilleggspoeng regnes ut fra tilleggsslos. Det beregnes med ett poeng for hvert påbegynte tiende minutt i lengste tilleggsslos (maksimalt 12 poeng).

Ved poenglikhet rangeres det etter følgende prioritering:

1. Lengste lospoengsekvens i hovedlos
2. Høyeste poengsum for premiepoeng
3. Høyeste poengsum i egenskap Arbeid i los og tap
4. Høyeste poengsum i egenskap Jaktlyst

Står fortsatt flere hunder likt, får disse hundene samme plassering.

Beagle/Drever

De to beste premielosene som oppnås hver prøvedag teller. Nedenstående poengtabell legges til grunn for de tellende losene.

Losdyr	1. premie	2. premie	3. premie
Hare	24	12	6
Rev	16	8	4
Rådyr/hjort	14	7	3

Rangering skjer etter sum poeng oppnådd etter tabellen, pluss antall tildelte egenskapspoeng, inkl. momentene kondisjon/styrke og lydighet, over de to prøvedagene. Ved poenglikhet rangeres yngre hund foran eldre hund. Står fortsatt flere hunder likt, får disse hundene samme

plassering. Når premiegraden blir nedsatt på grunn av for lite egningspoeng, blir tabellen brukt for den nedsatt premiegraden.

Felles for rangering, alle raser

Hunder som tildeles G, T eller A rangeres ikke.

STIKKORDREGISTER

A

A; 7; 16; 18; 20; 21; 27; 32
Aspiranter; 13; 19; 28;
Avlysning; 6
Avslutte;6; 18; 20

B

Barmark; 18; 31
Bedømmelse; 3; 9; 11; 17; 19
Brutto lostid; 21

C

CACIT;6; 17; 31

D

Deltakerbegrensning; 6
DM; 16; 17; 30; 31
Dommerautorisasjon; 29
Doping; 7

E

Egenskapsbedømmelse; 21; 27
Elev; 9; 12; 13; 14; 15; 19; 29; 30
EP; 5; 6; 8; 9; 13; 15; 16; 17; 31

F

Fare for hundens liv; 20
Forulykket losdyr; 20
Fotarbeid; 21; 22; 23; 24
Fører; 7; 8; 9; 10; 11; 15; 16; 17; 18; 22; 23; 26; 30

G

G; 6;15; 16; 17; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 32

H

Habilitet; 8
Helsestatus; 7

I

Innstilling; 11
IS; 7; 16

J

Jaktlyst; 21; 22; 31

K

Klager; 9; 10; 13; 14
Klovdyrjag; 20; 22
Kobling; 15; 18; 22
Kondisjon; 17; 21; 25; 32
Konkurransespoeng; 19; 26; 31
Kontaktmann; 16

L

LIB; 20; 21
Los; 20; 21; 22; 23; 24; 26; 27; 28; 31
Los ut av hørehold; 20
Losdyr; 4; 15; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 27; 31; 32
Lospoeng; 18; 19; 20; 21; 26; 27; 30
Lostider; 20
LUH; 20
Lydighet; 21; 25; 26; 32
Løpetid; 7
Løpske tisper; 8

M

Mål; 21; 24; 25
Målbruk; 22; 23; 24

N

NKKs representant; 7; 8; 11; 14; 15; 19; 28
NM; 16; 17; 26; 30; 31
Nyansering; 21; 25; 27

O

Omprøve; 17
Overtegning; 5; 6; 31

P

Peileutstyr; 30
Premiekrav; 16; 26;
Premiepoeng; 16; 26; 31
Prøvedokumenter; 4; 14
Prøvekomité; 14; 30
Prøveleder; 5; 6; 7; 8; 9; 11; 13; 14; 16; 18; 19; 28
Prøvens leder; 4; 5; 6; 8; 13; 15
Prøveterreng; 18; 19
Prøvetid; 17; 18; 30
Prøvetiden; 18; 25
Prøvetyper; 5; 15; 16; 17; 18; 19; 25
Påmeldingsavgift; 7

R

Rangering; 15; 16; 19; 25; 26; 31; 32

Rapportering; 20

RR; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 13; 14; 15; 17; 18; 25

S

Samjag; 20

Samlet EP; 16

Sammenslått los; 27

Sammenslåtte loser; 24

Småhundprøve (SP); 5; 6; 8; 9; 13; 15; 17; 28; 31

Sokker; 7

Sporsyn; 20

Spredt EP; 8; 13; 16

Søk; 21; 22; 27

Søknader; 4; 14; 16; 30

T

T; 6; 7; 15; 16; 18; 21; 27; 32

T/F; 25

Tap; 7; 8; 20; 21; 22; 23; 24; 26; 27; 29; 31

Tidsperiode for avholdelse av prøver; 18

Tilleggslos; 19; 27

Tilleggsloser; 21; 27

Tilleggsopplysninger; 19; 20; 21; 22; 23; 27

Tilleggspoeng; 25; 26

Tilleggsregistreringer; 27

U

Utdanningsregler; 28

Uteblivelse; 7

V

Vaksinasjonsattest; 7

Å

Åpen prøve; 15